

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2037/2015
16.12.2015. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Марине Говедарица и Слађане Накић-Момировић, чланова већа, у парници тужилаца З.Л. из Ј. и З.К. из Б., чији су заједнички пуномоћници С.В. и П.Г., адвокати из Б., против туженог Ж.С. АД Б., ради исплате, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3523/14 од 26.03.2015. године, у седници одржаној 16.12.2015. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3523/14 од 26.03.2015. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3523/14 од 26.03.2015. године и Првог основног суда у Београду П1 11885/10 од 24.04.2014. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 11885/10 од 24.04.2014. године, у првом ставу изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се обавезе тужени да тужиоцу З.Л., на име мање исплаћених зарада по основу сменског рада, накнаде трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, исплати укупан износ од 662.743,84 динара, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате и тужиоцу З.К., на име мање исплаћених зарада по основу сменског рада, накнаде трошкова исхране у току рада, регреса за коришћење годињег одмора и накнаде трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада, исплати укупан износ од 897.864,65 динара, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате. У другом ставу изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца који су тражили да се обавезе тужени да у корист тужилаца, на износе наведене у првом ставу изреке, изврши уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду пензијског и

инвалидског осигурања. У трећем ставу изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог у Београду Гж1 3523/14 од 26.03.2015. године, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 11885/10 од 24.04.2014. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, уз предлог да се о ревизији одлучује као о изузетно дозвољеној због решавања спорног правног питања од општег интереса, уједначавања судске праксе и новог тумачења права у складу са одредбом члана 395. ЗПП.

Апелациони суд у Београду је решењем Р4 89/2015 од 18.09.2015. године предложио Врховном касационом суду одлучивање о изјављеној ревизији у смислу одредбе члана 395. ЗПП.

Врховни касациони суд је прихватио одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној због потребе уједначавања судске праксе.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 399. ЗПП („Службени гласник РС“, број 125/04 и 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су засновали радни однос код туженог и били су распоређени да обављају послове машиновође. Према уговорима о раду, тужиоци имају право на зараду, зараду по основу остварених резултата рада, увећану зараду, накнаду зараде, накнаду трошкова и друга примања у складу са законом и колективним уговором. Зарада запосленог за обављени рад и време проведено на раду, утврђује се на основу основне зараде и остварених резултата рада, а основна зарада запосленог се утврђује као производ вредности једног радног часа, коефицијента 2,55 и просечног месечног фонда часова рада од 170 часова. Наведеним уговорима је одређено и да запослени непосредно учествују у вршењу железничког саобраћаја, због чега се утврђени коефицијент увећава коефицијентом од 0,15%, као и да се зарада исплаћује у року утврђеним колективним уговором.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили као неосноване тужбене захтеве тужилаца са образложењем да је тужиоцима сменски рад вреднован приликом утврђивања основне зараде, те да немају право на исплату разлике између 26%, колико би им припадало на основу члана 108. став 1. тачка 2. Закона о раду и 4% колико им тужени исплаћује на име сменског рада. Осим тога, судови сматрају да је накнада трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора и трошкова на име топлог obroка исплаћена према општим актима туженог, као и да је накнада за превоз исплаћивана правилно и законито.

Наведени закључак судова се за сада не може прихватити, јер је, због погрешне примене материјалног права, чињенично стање непотпуно утврђено.

Према члану 108. став 1. тачка 2. Закона о раду („Службени гласник РС, бр. 24/05), запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду и то за рад ноћу и рад у сменама, ако такав рад није вреднован приликом утврђивања основне зараде - најмање 26% од основице. Према ставу 2. истог члана, ако су се истовремено стекли услови по више основа утврђених у ставу 1. овог члана, проценат увећане зараде не може бити нижи од збира процената по сваком основу увећања, док према ставу 4. основицу за обрачун увећане зараде чини основна зарада утврђена у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Колективним уговором туженог („Службени гласник РС“, бр. 84/02...46/11), у члану 58. предвиђено је да се зарада запосленог за обављени рад и време проведено на раду утврђује на основу основне зараде и остварених резултата рада. Основна зарада запосленог у смислу члана 59. истог општег акта утврђује се као производ вредности радног часа, коефицијента посла утврђеног у Прилогу 1. Колективног уговора и просечног месечног фонда часова рада од 174 часа. Према одредби члана 65. став 1. тачка 4. наведеног колективног уговора туженог, запослени има право на увећану зараду за рад у сменама у турнусу у висини 2% основне зараде, а према тачки 5. истог члана, за рад у турнусу за запослене који непосредно учествују у вршењу железничког саобраћаја у висини 4% основне зараде. Из одредби општег акта туженог и уговора о раду произилази да је рад тужилаца у спорном периоду био организован као рад у сменама. Тужиоцима припада разлика увећане зараде по основу сменског рада између исплаћених 4 % и 26 % које предвиђа Закон о раду у члану 108. став 1. тачка 2. као минимум увећања који послодавац мора поштовати, без обзира што својим општим актом није признао запосленима ни најмањи проценат увећања основне зараде, јер је код туженог утврђено право запосленима на увећану зараду по основу сменског рада у висини од 4 %, те су овом одредбом запосленима код туженог утврђена мања права по основу рада у сменама у односу на право које је утврђено Законом о раду.

Изменама и допунама Закона о раду од 18.07.2005. године, почев од 01.01.2006. године, поново је створена обавеза послодавца да обрачун исплата регреса и топлог obroка врши у линеарном износу и да та накнада мора бити исказана у обрачунској листи запослених и то у линеарном износу за све тужиоце. Послодавцима је такође од 01.01.2006. године остављена могућност да својим актима о расподели зарада могу уговорити мањи или већи износ регреса и топлог obroка од износа који је прописан Општим колективним уговором и Законом о раду, али уз обавезу послодавца да донесе одлуку о висини месечног износа топлог obroка и регреса, што тужени у конкретном случају није доставио у току поступка, нити је доставио вештаку приликом израде налаза и мишљења, што несумњиво доводи до закључка да тужени наведену одлуку није ни донео, а при томе не исказује на платној листи износ накнаде на име топлог obroка и регреса. И вештак у свом налазу и мишљењу истиче да тужени није дао децидан податак колики је део месечне цене рада по радном часу на име топлог obroка и регреса, нити је у обрачунским листама тужилаца исказао њихову висину у линеарном износу као што је прописано одредбама Закона о раду.

Дакле, правилна примена материјалног права и законита одлука у овој парници захтева утврђење напред наведених чињеница, које у досадашњем поступку нису утврђене, због чега је суд применом члана 407. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Миломир Николић,с.р.**